

הצעה למערך שיעור ליום השואה והגבורה לבתי הספר היסודיים:

אברמק קופלוביץ': כוחו של חלום (החל מכיתה ג' ואילך)

מטרות:

1. החניך יכיר כי גם לילדים בשואה היו חלומות ורצונות.
2. החניך יכיר בכוחו של החלום בעיצוב מציאות תודעתית אחרת המתבססת על שאיפה לעתיד טוב יותר – האומץ לרצות חיים טובים.
3. החניך יכיר חלק מסיפורו אישי של ילד בגיטו – אברמק.

עזרים:

דפים, כלי כתיבה

מבנה השיעור:

משך	תמצית הפעילות	שלב	
10 דק'	לפני ההקרנה נותנים לחניכים משימת צפייה, מקיימים דיון במחשבות שעולות לתלמידים על מה שהם יודעים ומה החלום	1. הקרנת הקליפ – חלום	
15 דק'	הכרות עם עיקרי הסיפור ומשימת כתיבה	2. הסיפור של אברמק	
15 דק'	ננסה לברר מה התפקיד של החלום בחיים שלנו, וכיצד הוא עוזר לאברמק בימים הקשים	3. כוחו של החלום	
5 דק'		4. סיכום	

לפני השיעור – רקע למורה:

אין ספק כי ילד-ילדה אשר מצליחים בזיכרון העתיד שלהם לדמיין את יכולתם לחיות המציאות חיים אחרת טובה יותר לאחר השואה יכולים יתכן להחזיק מעמד טוב יותר מילדים שאיבדו תקווה. התקווה והציפיה והתחושה שניתן לשאוף למשהו אחר מחזקת ומעניקה משמעות לעיתים בתוך הרגע. כשמדברים על השואה, בדרך כלל לא מדברים על החלומות והרצונות והשאיפות של האנשים, אלא על הסבל הנוראי, על הפחד, על המוות. אפשר לשכוח שלצד הכאב והעצב היו גם חלומות. נלמד ביחד מהסיפור של אברמק שאסור לוותר על היכולת לחלום, כי החלום הוא מה שנותן תקווה, אומץ, ואמונה בעולם טוב יותר, אפילו לילד קטן בתנאים הכי נוראים שיש.

1. הקרנת הקליפ לשיר "חלום"

<https://www.youtube.com/watch?v=HAPMOOUuLw0>

(ניתן למצוא ביו-טיוב).

נסביר:

לפני ההקרנה אומרים לחניכים שאת השיר כתב ילד בשם אברמק (אברהם) שהיה בשואה בן 11 (את שאר הפרטים נשלים אח"כ - לא מספרים על מותו).

לאחר ההקרנה נשאל:

מה אנחנו יכולים להבין ולדעת על החיים של אברמק ועל החלום שלו?
מומלץ לסדר את התשובות על הלוח בטבלה.

החלום של אברמק	החיים של אברמק
מסתובב בעולם	חי בפולין (כותב בפולנית)
עף	בבית חשוך ואפור
סקרן	הבית נראה דל
אוהב בעלי חיים	גם הסביבה הנשקפת מהחלון נראית
רוצה לפגוש אנשים	דלה
	הוא יהודי
	הוא לובש מעיל עם טלאי צהוב
	יודע הרבה דברים על העולם

2. נספר את הסיפור של אברמק:

נספר:

אברמק קופלוביץ נולד בלודז' ב-18.2.1930, בנם של יוכת גיטל ומנדל קופלוביץ. הוא הספיק ללמוד 2 כיתות בבית הספר העממי, עד שבשנת 1939, כשפרצה המלחמה, כבשו הגרמנים את העיר, העבירו את כל היהודים לשכונה אחת וסגרו אותה בגדרות – זה הגטו. אברמק עבד בסדנת הסנדלרים יחד עם אביו, ובבית היה מצייר וכותב שירים במחברת שלו.

אברמק לא שרד את המלחמה, אבל מחברת השירים שלו שרדה בזכות אביו שחזר בתום המלחמה לביתו בלודז', שם מצא כמה מזכרות מבנו אברמק בעליית הגג. אלה כללו: ציור של יהודי זקן עטוף בטלית, שני צילומים ומחברת בית ספר רגילה, ועל כריכתה, מלבד איור של אברמק והכותרת "גטו ליצמנשטאט – 1943" נרשם המשפט "יצירותיו של א' קופלוביץ. יו"-משל עצמי. ה.שעלה לארץ וגר בחולון.

אברמק למד רק 2 כיתות בבית הספר, הוא לא התחיל את כיתה ג', מאחר ופרצה המלחמה והכניסו את כל היהודים לגטו.

נשאל:

מה עושים ילדים בגילאי כיתה א'-ג' בחיים?

(עורכים רשימה על הלוח: ללכת לכל מקום שהוא רוצה, לאכול ממתקים, ללכת לבית הספר, לשחק בחופשיות, להיפגש עם חברים בחופשיות...)

נסביר:

למרות שאברמק לא היה חופשי ונאלץ גם לעבוד, הוא חלם על דברים שמחוץ לחומות הגטו ולמלחמה.

נסביר:

משימת כתיבה בכיתה 1 : אם הייתם יכולים לפגוש את אברמק, מה הייתם שואלים אותו?
משימת כתיבה בכיתה 2 : כיתבו מכתב לאברמק וספרו לו עליכם, על החיים בעיר שבה אתם גרים, ובישראל ומה אתם חושבים על השיר שכתב.
את המכתבים אפשר להעביר למייל של איל מאוטנר: eyalmauthner@gmail.com, והוא יעביר למשפחה של אברמק שבחיים.

3. חלום:

נבקש מכל חניך שייצייר או יירשום על הנייר שלו את החלום שלו ומה הוא נותן לו
(לדוגמא: החלום שלי נותן לי אומץ, החלום שלי משמח אותי, החלום שלי נותן לי תקווה, אני גאה בחלום שלי).
נאפשר לתלמידים לשתף ת הכתה בחלומות שלהם.

נשאל:

- מה נותן לנו החלום?
- איך הוא משפיע על בני האדם? האם זה נותן כוח לחלום על דברים טובים ויפים?
- מה אנחנו חושבים שהצליח החלום להעניק לאברמק?

4. סיכום:

סיפורו של אברמק מראה לנו כי גם בגטו, במציאות הכי קשה וכואבת, נותרו הילדים עם חלומות ועם שאיפה לחיות ולשמוח.
הגיוני לחשוב שהחלומות של ילדים בגטו יהיו על הצרכים שלהם במציאות הקשה – עוד מזון, בגדים חמים, מקום נוח יותר לגור בו. לעומת זו אנו רואים כי אברמק בחלום שלו מספר על דברים שהוא רוצה לעשות כשיהיה בן עשרים, הוא מאמין שיהיו חיים אחרי המלחמה והם יהיו חיים טובים.
היכולת הזו של אברמק לחלום ולדמיין חיים בצבעים אופטימיים בתוך המציאות הקשה בגטו עוזרת לו להתמודד עם הקשיים היומיומיים ולא להיכנע אליהם. צריך הרבה אומץ ואמונה כדי לחלום על עתיד יפה בתוך מציאות קשה, וזה דבר שאנו יכולים ללמוד מאברמק.